

LEER 2E LEZEN

praktische inzichten uit onderzoek voor leraren (po)

Lezen is misschien wel de belangrijkste culturele basisvaardigheid die in ons onderwijs aan bod komt. Goed leren lezen bevordert de kansen van leerlingen om zich te kunnen ontwikkelen tot zelfstandige, actieve deelnemers aan de samenleving. Dat vraagt om goed leesonderwijs. Het digitale boek van Didactief levert daarvoor de volgende ingrediënten:

1 Ontluikende geletterdheid

Om te leren lezen, hebben kinderen hulp van anderen nodig. De basis voor leesvaardigheid wordt al ruim voor het formele leesonderwijs gelegd: thuis en in de peuter- en kleutergroep. Met voorlezen en taalspelletjes kun je leerlingen bewustmaken van letters, klanken en van het fenomeen geschreven taal. Zo stimuleer je de ontluikende geletterdheid. Beschreven wordt welke vaardigheden voor het latere lezen belangrijk zijn en hoe je die kunt stimuleren. Ook laten we zien hoe gezinnen kunnen verschillen in hun omgang met taal. We beschrijven hoe je kunt samenwerken met ouders en hoe je kunt aansluiten bij de taalbagage die leerlingen van huis uit meekrijgen

2

Aanvankelijk en technisch lezen

In groep 3 start het formele leesonderwijs. Dat begint met aanvankelijk lezen: de systematische inwijding van leerlingen in de relaties tussen klanken en letters. Deze kennis is onontbeerlijk om een goede lezer te worden. Als leerlingen de klank-lettercombinaties onder de knie hebben, gaan ze steeds vlotter en vloeiender lezen. In dit deel wordt er beschreven hoe dat proces van letter- naar woordherkenning in ons hoofd precies verloopt en hoe je het kunt stimuleren. Het tempo mag verschillen, maar iedere leerling kan zich deze basis eigen maken.

5

De meerwaarde van lezen

In dit deel wordt er expliciet stilgestaan bij de meerwaarde van lezen. Lezen is nodig voor alle schoolvakken en alles wat je later nog wilt (of moet) leren, van autorijden tot belastingaangifte doen. Een goede leesvaardigheid maakt daarom levenslang het verschil. Al lezend verwerven we een rijke woordenschat en worden we slimmer. Dat geldt niet alleen voor leerlingen, maar voor alle mensen. Lezen bevordert bovendien de schrijfvaardigheid.

3 Tekstbegrip

Al lezend gaan er werelden voor leerlingen open. Wat ze daarvoor nodig hebben, komt in dit deel aan bod. Al kan een leerling nog zo goed technisch lezen, zonder een rijke woordenschat en kennis van de wereld blijft een tekst vaak abracadabra. Om de beruchte leesdip in groep 6 te vermijden, is het nodig aan beide aspecten al vroeg aandacht te besteden. In dit deel beschrijven we hoe je dat het best kunt doen. Daarnaast komt effectieve instructie in leesstrategieën aan bod. Maar let op: de leesstrategie moet geen doel op zich worden, maar in dienst staan van het begrijpen van de inhoud. Zie ook het [digitale boek](#) 'De 7 pijlers van onderwijs in begrijpend lezen'.

4

Leesmotivatie

Leesvaardigheid en leesmotivatie zijn communicerende vaten. Wie goed is in lezen, zal meer lezen en wie meer leest, wordt beter in lezen. Dat is wat onderzoekers de positieve leesspiraal noemen. Helaas bestaat ook het omgekeerde. Hoe kun je het een bevorderen en het ander voorkomen? Dat lees je in dit deel. Aan bod komen onder meer hoe je leerlingen kunt stimuleren om leeskilometers te maken, wat de opbrengsten van lezen in de vrije tijd zijn en het belang van maatwerk. De beste motivatie om te gaan lezen, is weten dat teksten iets te bieden hebben.

Overzicht publicaties

Klik [hier](#) om d.m.v. de **reflectieve dialoog** met elkaar in gesprek te gaan over hoe deze inzichten toepasbaar zijn in jullie school!